

[Bertel Haarder]

af gymnasiet, det ligner ikke noget, at en skole her i landet giver børnene et skema med hjem, hvor de skal sætte et kryds i ét af tre felter. For det første har de muligheden for at gå i 10. klasse, for det andet har de muligheden for at gå i 1. g, og den tredje mulighed hedder »ud«. Under betegnelsen »ud« sammenfatter man altså tekniske skoler, handelsskoler og alt muligt andet. Det kalder jeg ikke erhvervsvejledning, det kalder jeg at stirre sig blind på gymnasiet, og jeg tror, en del af årsagen til de problemer, vi taler om her, skyldes, at man i folkeskolen lige netop stirrer sig blinde på gymnasiet. Lærerne har gået i gymnasiet, og de, der skriver erhvervsvejledningerne, har tilsyneladende også gået i gymnasiet, hvilket nogle afsnit kunne tyde på. Det er den cirkel, som suger flere og flere af en årgang ind i den gymnasiale tradition.

Vi må efter venstres mening sørge for en større geografisk spredning af erhvervsuddannelsesstilbuddene, så vi i hvert fald får dæmpet det argument, at gymnasierne jo ligger så nær ved, medens erhvervsskolen ligger langt borte. Vi bør måske overveje, om vi i stedet for generelle forbedringer af uddannelsesstøtten skulle give nogle særlige afstandstillæg for elever, der gerne vil bo hjemme, men for hvem erhvervsskolen ligger langt borte.

Vi skal også overveje, om vi kunne lade nogle flere gymnasier forsøge sig med at tilbyde nye fag, eventuelt nye linjer – man kan kalde det handelslinje eller tekniske linjer – og efter venstres mening skulle de absolut forbeholdes byer, hvor der er langt til en handelsskole eller en teknisk skole, sådan at det altså medvirker til at sprede erhvervsuddannelsesstilbuddet. Det har vi ikke noget imod at overveje, for det kan man godt gøre, uden at man derved på nogen måde sænker niveauet i de traditionelle gymnasiefag; det drejer sig blot om at give tilbud om nogle andre fag end dem, som gymnasiet tilbyder i dag.

Vi mener, det er vigtigt at få bekæmpet alle overflødige krav om studentereksamen, HF el. lign. på alle mulige områder, hvor de er vokset frem. Jeg vil som eksempel nævne noget, jeg læste i den nye blå skolestartbetænkning, Der står, at uddannelsesrådet for børnehaver- og fritidspædagoguddannelserne nu foreslår, at man skal have HF, studentereksamen el. lign. for at komme ind på et pædagogseminarium. Dér har vi det jo; dér stikker det hovedet frem. Hvis det krav bliver opfyldt, får de, der går tidligt ud af skolen, altså også et spark på det felt; så kan de heller ikke komme ind dér. Det er på den måde, man skaber restgruppe, det er ved at lade særinteresserne planlægge for sig selv og opbygge den slags barrierer, hvor det ikke er nødvendigt.

Jeg er meget glad for både af den socialdemokratiske ordfører og ministeren at høre, at lige præcis den problematik er man opmærksom på; så lad os i fællesskab gøre noget ved det.

Jeg er også helt enig i den betragtning, at vi må ændre disse 18 års aldersgrænser dér, hvor man kan komme ind uden HF eller studentereksamen, for ellers bliver gymnasiet en ventosal for dem, der bare går og venter på, at de skal blive 18 år; man begynder jo i skolen lidt tidligere, og man må i hvert fald kunne sætte nogle aldersgrænser ned til 17 eller 16.

Jeg vil gerne som en principiel og mere fremadrettet betragtning sige – og det er venstres politik – at jeg tror, vi på længere sigt i stedet for at afskaffe lærepladserne bør indføre lærepladser på nye områder ikke mindst af hensyn til restgruppen, sådan at flere og flere uddannelser begynder med, at man har rigtigt arbejde som forpraktikant, føl, eller hvad man vil kalde det. Det vil være sundt for mange; det vil netop være et alternativ til gymnasiet og tilmed et alternativ, som kan føre til en uddannelse. Det vil være vigtigt for de skoletrætte, som ved at få denne tilladelse til at have rigtigt arbejde i 16-17 års alderen kan samle motivation til at tage den teori, der eventuelt måtte følge senere som led i uddannelsen.

Dermed har jeg selvfølgelig også sagt, at jeg bestemt mener, vi skal bevare den mulighed for, at man umiddelbart efter folkeskolen starter i praktik på værkstedet, hvis man vil have en erhvervsuddannelse, det vil sige, jeg mener, vi skal bevare den indgangsmulighed til erhvervsuddannelserne, som mesterlæren udgør i dag.

Vi skal på alle mulige områder forbedre mulighederne for dem, der ikke går i gymnasiet, også for derved at sikre gymnasiets hovedopgave, som er den egentlige studieforbedelse med et dertil hørende højt niveau. Vi